

Voorstel voor een verlenging van de groepsvrijstellingsverordening motorvoertuigen en updates van de aanvullende richtsnoeren

Toelichting

1. INLEIDING

In juli 2022 heeft de Commissie twee documenten voor publieke feedback gepubliceerd: een concept-verordening om de geldigheidsduur van Verordening (EG) nr. 461/2010 (“groepsvrijstellingsverordening motorvoertuigen”) te verlengen¹ en een concept-mededeling die de bekendmaking van de Commissie met aanvullende richtsnoeren wijzigt (“aanvullende richtsnoeren”)². In deze beide conceptteksten zijn de aanpassingen terug te vinden die de Commissie voorstelt na haar evaluatie van de regeling uit de groepsvrijstellingsverordening motorvoertuigen³. De bevindingen van die evaluatie zijn terug te vinden in het evaluatieverslag⁴ dat, samen met het werkdocument van de diensten van de Commissie⁵, op 28 mei 2021 is gepubliceerd.

Verticale overeenkomsten die betrekking hebben op de voorwaarden waarop partijen reserveonderdelen mogen aankopen, verkopen of doorverkopen of reparatie- en onderhoudsdiensten mogen leveren voor motorvoertuigen, krijgen met de groepsvrijstellingsverordening motorvoertuigen ontheffing van de toepassing van artikel 101, lid 1, van het Verdrag – op een aantal voorwaarden. De aanvullende richtsnoeren formuleren beginselen om specifieke problemen die zich in het kader van dit soort overeenkomsten voordoen, te toetsen aan artikel 101 van het Verdrag.

Al met al leerde de evaluatie die op 28 mei 2021 is afgerond, dat de regeling van de groepsvrijstellingsverordening motorvoertuigen nuttig is geweest en relevant bleef voor stakeholders. Ook bleek uit de evaluatie dat de markt voor motorvoertuigen de komende jaren wellicht zal evolueren, maar dat er de voorbije tien jaar geen significante ontwikkelingen zijn geweest die zouden pleiten voor een ingrijpende herziening van de regeling groepsvrijstellingsverordening motorvoertuigen. Wel leerde de evaluatie dat een update noodzakelijk was om het belang tot uiting brengen dat toegang tot voertuigdata waarschijnlijk als concurrentiefactor zal hebben.

Op basis van deze bevindingen is het voorstel van de Commissie om: i) de looptijd van de groepsvrijstellingsverordening motorvoertuigen met vijf jaar te verlengen (d.w.z. tot en met

¹ Verordening (EU) nr. 461/2010 van de Commissie van 27 mei 2010 betreffende de toepassing van artikel 101, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op groepen verticale overeenkomsten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen in de motorvoertuigensector (PB L 129 van 28.5.2010, blz. 52).

² Bekendmaking van de Commissie – Aanvullende richtsnoeren betreffende verticale beperkingen in overeenkomsten voor de verkoop en herstelling van motorvoertuigen en voor de distributie van reserveonderdelen voor motorvoertuigen (PB C 138 van 28.5.2010, blz. 16).

³ De regeling groepsvrijstellingsverordening motorvoertuigen bestaat uit: i) de verticale groepsvrijstellingsverordening en de richtsnoeren verticale beperkingen, en ii) de sectorale groepsvrijstellingsbepalingen, zoals die te vinden zijn in de groepsvrijstellingsverordening motorvoertuigen en in de aanvullende richtsnoeren en die gelden voor de distributie van reserveonderdelen en reparatie- en onderhoudsdiensten voor motorvoertuigen.

⁴ COM(2021) 264 final.

⁵ SWD(2021) 112 final.

31 mei 2028); en ii) beperkte en gerichte aanpassingen aan te brengen in de aanvullende richtsnoeren.

2. DE VOORGESTELDE ONTWERPREGELS

a. Ontwerpverordening om de geldigheidsduur van de groepsvrijstellingsverordening motorvoertuigen te verlengen

Uit de evaluatie is gebleken dat de concurrentieomgeving op de markten voor motorvoertuigen sinds 2010 misschien niet sterk veranderd is, maar dat de sector nu onder druk staat om zich aan te passen aan: i) de technologische evolutie, met onder meer het toenemende belang van voertuigdata; ii) de aanhoudende druk om emissies te reduceren, en de overstap te maken naar milieuvriendelijkere brandstoffen en aandrijflijnen, en iii) verschuivingen in mobiliteitspatronen. Als gevolg daarvan, zo leerde de evaluatie nog, zouden bepaalde delen van de sector de komende jaren snel evolueren, met een (nog niet te becijferen) impact op de concurrentievoorwaarden. Naar verwachting zullen in de periode 2025-2030 bepaalde veranderingen die zich nu nog maar net beginnen af te tekenen, duidelijk zichtbaarder zijn geworden.

Tegen deze achtergrond stelt de Commissie nu voor om de huidige groepsvrijstellingsverordening motorvoertuigen met vijf jaar te verlengen. Zo kunnen bepaalde van de veranderingen die zich beginnen af te tekenen, vastere vorm krijgen en krijgt de Commissie meer houvast om de situatie van de nieuwe marktrealiteit opnieuw te beoordelen.

Daarom komt de Commissie met een ontwerpverordening om de groepsvrijstellingsverordening motorvoertuigen te wijzigen wat betreft de toepassingsduur ervan: namelijk een verlenging tot en met 31 mei 2028. Parallel hiermee stelt de Commissie voor om opnieuw een verplichting in te voeren om de groepsvrijstellingsverordening motorvoertuigen te monitoren en deze verordening te evalueren voordat zij verstrijkt, in lijn met de richtsnoeren beter regelgeven⁶.

Afgezien daarvan worden geen veranderingen aan de bestaande verordening voorgesteld.

b. Ontwerpmededeling tot wijziging van de aanvullende richtsnoeren

De huidige aanvullende richtsnoeren behandelen nu al in detail de mededingingsbeginselen die op grond van artikel 101 van het Verdrag van toepassing zijn op belangrijke input voor de reparatie van motorvoertuigen zoals gereedschap, opleiding en technische informatie. Voertuigdata komen daarin echter nog niet expliciet aan bod.

De evaluatie leerde dat een update noodzakelijk was om rekening te houden met het belang dat toegang tot voertuigdata als concurrentiefactor waarschijnlijk zal krijgen. Daarom breidt de ontwerpmededeling de beginselen die nu al bestaan voor het aanbieden van technische informatie, gereedschap en opleiding, uit. Zo zien deze nu ook uitdrukkelijk op voertuigdata zien die noodzakelijk zijn voor het leveren van reparatie- en onderhoudsdiensten. Deze aanpassingen zullen bedrijven duidelijkheid bieden over de vraag hoe de Commissie tegen kwesties inzake de toegang tot voertuigdata aankijkt wanneer zij verticale overeenkomsten tussen voertuigfabrikanten en hun erkende netwerken aan artikel 101 van het Verdrag moet

⁶ Zie hoofdstuk III van de [richtsnoeren beter regelgeven](#) en [instrument nr. 44](#) van het instrumentarium voor betere regelgeving 2021.

toetsen. Deze aanpassingen worden doorgevoerd met de voorgestelde aanpassingen van de punten 60 tot en met 68 van de huidige aanvullende richtsnoeren.

Daarnaast past de ontwerpmededeling de verwijzingen naar wet- en regelgeving in de aanvullende richtsnoeren aan door: i) de kruisverwijzingen naar de verticale groepsvrijstellingsverordening en de verticale richtsnoeren te actualiseren met verwijzingen naar de nieuwe teksten die deze beide instrumenten zullen vervangen; ii) de inhoud van bepaalde alinea's van de aanvullende richtsnoeren af te stemmen op de bepalingen van de nieuwe verticale groepsvrijstellingsverordening en de nieuwe verticale richtsnoeren, en iii) door kruisverwijzingen te actualiseren naar wetgeving die onder de bevoegdheid van DG GROW valt en die is vervangen door nieuwe teksten of die is ingetrokken. Deze actualiseringen zullen voor coherentie tussen de betrokken beleidsinstrumenten zorgen en zullen stakeholders helpen de aanvullende richtsnoeren toe te passen.